

Dr. Sente Krisztina*

Világos feltételekkel mindenki jól jár a hitelfedezeti biztosításoknál

Kölcsön felvételekor a bank is előírhatja, de lehet, hogy mi kötjük meg a magunk védelmére a hitelfedezeti biztosítást. Aláírás előtt mindig alaposan olvassuk el a biztosítás feltételeit, kiemelt információs dokumentumát! Arra is külön figyeljünk, ha csoportos biztosításról van szó, azaz a közvetítő banktól kell részletes adatokat kapnunk a biztosítási feltételekről. A Magyar Nemzeti Bank nemrég közzétett ajánlásában fogalmazza meg a biztosítókkal szembeni elvárásait a hitelfedezeti biztosítások fogyasztóbarát elemeinek erősítésére vonatkozóan.

Amikor kölcsönszerződést kötünk a kiválasztott bankkal, pénzügyi vállalkozással, biztosítás is kapcsolódhat ahhoz. Ezért nemcsak a kölcsön kondíciójáról (kamatok, futamidő, törlesztőrészlet, teljes hiteldíj-mutató, azaz THM) érdemes tájékozódni, hanem azokról a biztosításokról is, amelyek kötelezően vagy szabadon választva a hitelhez társulhatnak. Ezek védelmet nyújtanak biztosítási esemény bekövetkeztekor, másrészt csökkentik a bank kockázatát is.

Amennyiben a hitel fedezete ingatlan, a bank folyósítási feltételként írja elő arra vagyont biztosítási szerződés megkötését, és a biztosítás bankra történő engedélyezését, vagy azt, hogy adósként a biztosítási összeg iránti követelése felett zálogszerződéssel a bank javára zálogjogot alapítsunk. Gépjárműhitel vagy lízing esetén (a kötelezően megkötendő kötelező gépjármű felelősségbiztosítás mellett) a hitelnyújtók gyakran előírják casco biztosítás megkötését is a gépjárműre, ami lopás, törés, elemi károk esetén nyújt védelmet.

Mindezek célja, hogy a fedezetül szolgáló vagyontárgy (ingatlan, gépjármű) biztosított legyen, ha biztosítási kár keletkezik, esetlegesen megsemmisül. A gyakorlatban a biztosítási összeg a bankot illeti, és a biztosító a bank hozzájárulása esetén teljesíthet kifizetést nekünk, vagyis a biztosítottnak. Hogy ne kelljen minden esetben a banktól nyilatkozatot kérnünk a kifizetéshez, a hozzájárulást gyakran egy bizonyos összeghatárhoz kötik. Ettől eltekintve a biztosítási szerződések ugyanolyanok, mint bármely más biztosítás.

Célszerű alaposan áttanulmányozni több biztosító ajánlatát és a szerződési feltételeit, hogy saját igényeinkre szabott biztosításunk legyen. Ha a biztosító a kár egy részét vagy egészét nem fizeti ki (például kizárt kockázatra vagy mentesülésre hivatkozik, vagy a kár nem minősül a biztosítási feltételek szerinti biztosítási eseménynek stb.), akkor nemcsak a biztosítóval, hanem a hitelezővel szemben is jogvita alakulhat ki. Ha ugyanis a fedezet megsemmisül vagy megrongálódik, vagyis annak értéke a még meglévő tartozáshoz viszonyítva jelentősen csökken, akkor hitelező bankunk pótfedezet, kiegészítő biztosíték nyújtását kérheti, esetleg adóstárs, kezes bevonását kérheti. Ha ezt nem tudjuk előteremteni, a bank felmondhatja a kölcsönszerződést, amivel a tartozás egyösszegben lejárttá és azonnal kifizetendővé válna.

Hitelfedezeti biztosítást mi magunk is választhatunk, amely például jelzáloghitel, folyószámlahitel, személyi kölcsön vagy akár hitelkártya mellé is megköthető. Bár amikor hitelt veszünk fel, azt feltételezzük, hogy fizetni tudjuk majd a törlesztőrészleteket, egy váratlan betegség, baleset, haláleset, munkahely elvesztése bármikor bekövetkezhet. Élethelyzetünktől és körülményeinktől függetlenül ugyanis ilyenkor is teljesíteni kell a havi törlesztőrészletet, mint korábban.

Hasznos tehát, ha van segítség ilyen esetre, hogy ne következzen be nagyobb baj (akár az, hogy bankunk felmondja a hitelszerződést, majd jogi eljárást indít). Ebben nyújthat védelmet a hitelfedezeti biztosítás, amely jellemzően – az egyéni biztosításoknál kedvezőbb díjú – csoportos szerződést jelent. Ilyenkor a biztosítási szerződés nem a biztosított és a biztosító, hanem az utóbbi (szerződő) és a hitelnyújtó bank vagy pénzügyi vállalkozás között jön létre. A hitelígénylő csatlakozási nyilatkozattal válhat a már meglévő csoportos biztosítási szerződés biztosítottjává.

Jelzáloghitelek és nagyobb összegű kölcsönök esetén gyakran kapcsolódhat a szerződéshez életbiztosítás. Ennek lényege, hogy az adós halála esetén a biztosító kifizeti a fennálló tartozást a banknak, így az örökösök mentesülnek a hitel visszafizetése alól. Az életbiztosítás lehet kockázati típusú, amely kizárólag halálesetkor fizet, vagy megtakarítással kombinált változat is. A bankok sok esetben elfogadják a már korábbról meglévő életbiztosításunkat is, ha annak kedvezményezettjévé a hitelintézet válik. Szintén hitelfedezeti céllal köthetünk váratlan betegség, keresőképtelenség, megrokkulás, illetve akár munkahelyi elbocsátás esetére szóló biztosítást is.

Életbiztosítások esetében a Magyar Nemzeti Bankon (MNB) belül működő Pénzügyi Békéltető Testület (PBT) elé került esetek szerint ez a háromszereplős jogviszony – amelyben a biztosító, a hitelező bank, pénzügyi vállalkozás és az adós/adós örököse vagy kedvezményezettje lehet érintett – számos jogvitát generálhat. Ezek jellemzően a szerződés értelmezéséből, a tájékoztatási kötelezettség megszegéséből, illetve a biztosítási szolgáltatás megtagadásából fakadnak.

Keretes: A biztosító fizetési kötelezettségének eseteit, a térítés részletes feltételeit a biztosítási szerződési feltételei tartalmazzák. Ezeket jogszabály alapján röviden, közérthetően a kiemelt információs dokumentum (KID) foglalja össze. Minden esetben, amikor biztosítási szerződést kötünk vagy csoportos biztosítási szerződéshez csatlakozunk, nagyon fontos a szerződés/csatlakozási nyilatkozat aláírását megelőzően a biztosítási feltételek áttanulmányozása. Csak ezek ismeretében dönthető el ugyanis, hogy érdemes-e szerződést kötni, illetve csatlakozni az adott hitelfedezeti biztosításhoz. Fontos tudni, hogy a biztosítók marketing célú termékismertetői nem adnak teljesskörű tájékoztatást a feltételekről.

A PBT előtti meghallgatásokon az egyik leggyakoribb konfliktus abból ered, ha a biztosító a kárigény elbírálásakor az adott kockázatnak – a biztosítási feltételekben olvasható – kizárására hivatkozva megtagadja a szolgáltatást. Ilyen lehet életbiztosításnál például már fennálló betegség, munkanélküliségre szóló fedezet esetében a próbaidő alatti vagy a nem megfelelő jogviszony (pl. határozott idejű szerződés, munkaerőkölcsönzés keretében történő foglalkoztatás). A vita középpontjában ilyenkor az áll, hogy a kizárás egyértelműen és érthetően szerepelt-e a biztosítási feltételekben, illetve biztosítottként valóban tudtunk-e róla a szerződéskötéskor. A biztosító hivatkozhat arra is, hogy biztosítottként valótlan vagy hiányos adatokat adtunk meg (pl. egészségi állapotunkkal kapcsolatban). A jogvita ilyenkor azt érinti, hogy az adott adat lényeges volt-e a kockázatvállalás szempontjából, szándékosan vagy gondatlanul mulasztottunk-e.

Gyakori probléma a „keresőképtelenség”, „rokkantság” vagy „munkanélküliség” fogalmának eltérő értelmezése. Biztosítottként ezek esetében sokszor a hétköznapi jelentésből indulunk ki, míg a biztosító szigorúan a szerződésben rögzített definíciókat alkalmazza.

Haláleset során gyakran fordul elő, hogy az örökösök nem tudnak arról, hogy az elhunyt hiteléhez hitelfedezeti biztosítás kapcsolódott, továbbá nem ismerik – vagy a haláleset bejelentésekor nem ismerteti velük a hitelintézet – az igénybejelentés menetét, a benyújtandó dokumentumok körét, azt, hogy ki jogosult eljárni a biztosító felé. Ezért öröklés esetén mindenképpen érdemes a hitelintézettől írásban, igazolható módon tájékoztatást kérni arról, hogy a hitelhez kapcsolódott-e hitelfedezeti vagy életbiztosítás, továbbá az erre vonatkozó igénybejelentéssel kapcsolatos tudnivalókról is.

Ha csoportos biztosítással rendelkező hitelfelvevők vagyunk, ennek kapcsán jogvita keletkezhet – a csoportos biztosítást a biztosítóval megkötött, az ezzel kapcsolatos információkkal rendelkező – hitelintézet és az adós, azaz köztünk is. Ennek az lehet a tárgya, hogy nem kaptunk megfelelő tájékoztatást a biztosítás feltételeiről, nem volt egyértelmű, hogy a biztosítás megkötése önkéntes vagy kötelező, nem értettük, hogy a biztosítás nem minden kockázatra, élethelyzetre nyújt fedezetet.

Amikor a biztosító megtagadja a szolgáltatást, a bank továbbra is követeli a törlesztést tőlünk, az adóstól. Ilyenkor gyakran a pénzügyintézettel szemben lépünk fel, arra hivatkozva, hogy a bank ügyintézője félrevezető tájékoztatást adott, a biztosítás megkötése a banki döntés feltétele volt. Vitát okozhat például az, ha a biztosítási kárkifizetés – amelynek kedvezményezettje a lakás, gépjármű stb. megrongálódása, értékcsökkenése esetén jellemzően a bank – nem fedezi teljes mértékben a tartozást. Az is előfordul, hogy a jogvita mellettünk a bankot és a biztosítót is érinti. Ilyenkor felmerülhet, hogy melyik intézmény felel a szerintünk hiányos vagy pontatlan tájékoztatásért, a bank közvetítőként a biztosító nevében járt-e el, illetve, hogy kivel szemben és milyen jogcímen érvényesíthetjük igényünket.

A jogviták többsége világos szerződési feltételekkel, részletes és közérthető tájékoztatással megelőzhető. Ugyanakkor azt is figyelembe kell venni, hogy nem automatikus, mindenre kiterjedő védelmet jelent a biztosítás. A hitelfedezeti biztosítás anyagi biztosságot nyújthat nehéz élethelyzetekben, de csatlakozást megelőzően minden esetben ajánlott részletesen áttanulmányozni a biztosítási feltételeket. Az MNB [hitelfedezeti biztosítások témájában kiadott ajánlása](#) szerint elvárás, hogy a piaci szereplők kiszélesítsék fedezetvállalásukat, kevesebb legyen a kizárás és elutasítás a károknál. A biztosítóknak e költséglimiteket és a többi előírást újonnan kialakítandó biztosításaiknál 2026. január 1-jétől, meglévő termékeiknél pedig – azokat felülvizsgálva – 2027-től kell alkalmazniuk. Érdemes ezért meglévő biztosításainkat is figyelemmel kíséreni.

* A szerző a MNB-n belül működő Pénzügyi Békéltető Testület tagja

„Szerkesztett formában megjelent 2026. április 14-én az Mfor.hu oldalon.”